Техничка поддршка за граѓанските организации Македонска канцеларија

SIPU INTERNATIONAL SWEDISH INSTITUTE FOR PUBLIC ADMINISTRATION

Проектот е финансиран од Европската Унија

СЕМИНАР

ФИНАНСИСКО РАКОВОДЕЊЕ И СМЕТКОВОДСТВО ВО ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Сесија 1

Законска рамка и рамка според меѓународни стандарди

Македонска канцеларија на ТАКСО • Никола Парапунов 41А, • 1060 Скопје • t: +•389 2 3225 340 f: +389 2 3290 684• e-mail: info@tacso.org

FCG SIPU International AB Sweden • Ecorys International Netherland • Intrac United Kingdom
Foundation Partners for Local Development Romania • Euclid Network United Kingdom • SMART Croatia

i. Закон за здруженија и фондации;
ii. Закон за сметководство;
iii. Даночни закони и влијанието на граѓанскиот сектор;
iv. Други закони кои влијаат на работењето на граѓанските организации;

ПРАВНА РАМКА

Техничка поддршка за
граѓанските организации
Македонска канцеларија

Проектот е финансиран од
Европската Унија

Службен весник на РМ, бр. 52 од 16.04.2010 година

Сл. Весник на Р. Македонија, бр.135 од 03.10.2011 година

Службен весник на РМ, бр. 55/2016

ЗАКОН ЗА ЗДРУЖЕНИЈА И ФОНДАЦИИ

Македонска канцеларија на ТАКСО • Никола Парапунов 41А, • 1060 Скопје • t: +•389 2 3225 340 f: +389 2 3290 684• e-mail: info@tacso.org

FCG SIPU International AB Sweden • Ecorys International Netherland • Intrac United Kingdom
Foundation Partners for Local Development Romania • Euclid Network United Kingdom • SMART Croatia

5. Стекнување својство на правно лице (правен субјективитет)

- **Член 6**

(1) Организациите се стекнуваат со својство на правно лице со уписот во регистарот што го води Централниот регистар на Република Македонија (во натамошниот текст: Регистарот).

(2) Здруженијата и фондациите не можат да се трансформираат во други видови на правни лица.

Здруженијата немаат почетни средства.

Фондација „имотна маса која изнесува најмалку 10.000 евра“ член 27

Јавност и транспарентност

Член 11

(1) Работата на организацијата е јавна.

(2) Јавноста на работењето на организацијата се остварува преку транспарентно објавување на статутите и другите акти на организацијата во согласност со статутот на организацијата.

Управување на здружението

Член 21

Со здружението управуваат членовите непосредно или преку избраните претставници во органите на здружението.

Член 22

(1) Собранието е највисок орган на здружението и го сочинуваат сите членови.

(2) Со статутот може да се определи начинот на претставување на членовите на здружението во собранието на здружението, преку свои избрани претставници.

Член 25

(1) Здружението има едно или повеќе лица овластени за застапување на здружението (во натамошниот текст: застапник) избран, односно именуван на начин утврден со статутот.

ФОНДАЦИЈА

Член 28

(1) Фондацијата ја основаат еден или повеќе основачи.

Член 30

Начинот на учеството на основачот во управувањето со фондацијата се уредуваат со статутот на фондацијата.

Член 34

(1) Одборот е највисок орган на управување на фондацијата.

Член 35

(2) Одборот на фондацијата ги има правата од ставот (1) на овој член, ако со актот за основање или со статутот на фондацијата основачот не ги задржал за себе овие права

Член 36

(1) Со фондацијата раководи директор.

Одговорности

ЗЗФ 4. Одговорност за обврските Член 51

(1) Организациите одговараат за своите обврски со целиот свој имот и средства.

(2) Членовите на органите на организациите одговараат лично и неограничено за нивните обврски кон организацијата, за злоупотреба на средствата на организацијата, за постигнување цели што за нив како поединци се забранети или за злоупотреба на организацијата како правно лице за да им нанесат штета на своите доверители.

Одговорности

ЗЗФ 5. Одговорност за штета Член 52

(1) Членовите на органите на организациите и нивните застапници по закон се одговорни солидарно за штетата на организацијата предизвикана од нивната работа, ако таа е предизвикана со грубо невнимание или со намера да се предизвика штета, освен во случаите кога во одлучувањето го издвоиле своето мислење на записник или ако не учествувале во одлучувањето.

(2) Барање за надоместок на штета поднесува органот определен со статутот или највисокиот орган, ако со статутот не е определен орган

НАДЗОР

Член 56

(1) Организациите можат да имаат орган за надзор.

Член 57

(1) Членовите на организацијата вршат увид во работата на органите на организациите.

(2) Ако членовите на организацијата или членовите на органите на организацијата дознаат за неправилности во примената на статутот, или во финансиското работење, можат да побараат отстранување на неправилноста од органот определен со статутот, односно највисокиот орган ако со статутот не е определен друг орган.

Статусни промени

- Присоединување
- Спојување
- Поделба
- Ликвидација
- Стечај
- Остатокот согласно статутот

Член 47

Податоците во соодветниот регистар од членот 40 став (1) на овој закон се јавни и се објавуваат на веб страницата на Регистарот.

СТАТУС НА ОРГАНИЗАЦИЈА ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС

Член 73

Организациите можат да се стекнат со статус од јавен интерес ако вршат дејности од јавен интерес

Член 74 ги набројува овие дејности

Член 75

- е регистрирана согласно одредбите на овој закон,
- дејноста од јавен интерес е главна приходна шифра во нејзиното работење
- работењето и дејствувањето е насочено кон пошироката јавност и кон интересите на заедницата,
- има потребна организациска структура согласно овој закон,

Проектот е финансиран од
Европската Унија

СТАТУС НА ОРГАНИЗАЦИЈА ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС

- има кадровски капацитети потребни за дејност согласно со законот,

- има соодветни финансиски ресурси, односно вкупна вредност на имотот или годишен приход од минимум 1.500 евра во денарска противвредност според курсот на Народна банка на Република Македонија,

- има пропишано правила за судир на интереси и за обезбедување на транспарентност и јавност во работењето и

- не е во стечај или ликвидација и нема блокирана жиро сметка

Дополнителни обврски со статусот на јавен интерес

Член 85

(1) Организацијата со статус од јавен интерес е должна за својата работа еднаш годишно да поднесе деловен и финансиски извештај, одобрен од органот определен со статутот, за својата работа до Владата на Република Македонија за усвојување, а најдоцна до 30 април во тековната година за претходната година.

(2) Образецот за формата и содржината на извештаите од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Дополнителни обврски со статусот на јавен интерес

(1) Здружението или фондацијата со статус од јавен интерес чиј годишен буџет е над 20.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија е должно да изврши независна годишна ревизија на своето финансиско работење, а ако има буџет над 100.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија, е должно да изврши ревизија во согласност со меѓународните сметководствени стандарди.

(2) Извештајот за ревизијата од ставот (1) на овој член се поднесува заедно со извештајот од членот 77 став (2) алинеја 4 на овој закон, најмалку еднаш годишно.

Дополнителни обврски со статусот на јавен интерес

Член 87

Извештаите од членовите 85 и 86 на овој закон се јавни и се објавуваат на веб страницата на организацијата со статус од јавен интерес до 30 април во тековната година за претходната година.

Олеснувања и овластувања

Член 88

Организациите со статус од јавен интерес покрај даночните и царинските олеснувања утврдени во членот 7 став (2) на овој закон имаат дополнителни даночни и царински олеснувања во согласност со закон.

Член 90

(1) На организациите може да им се довери вршење на јавно овластување, со пренесување на надлежности од орган на државна управа, од орган на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и други органи кои имаат јавни овластувања, во согласност со закон.

ПРЕКРШОЦИ

200 ДО 300 ЕВРА

- дејност што не е во согласност со нејзините цели утврдени
- не го користи името запишано во Регистарот
- не поднесе пријава до Регистарот за запишување на промените (плус 300 до 3.000 евра за одговорно лице)
- средствата на организацијата не ги користи согласно законот
- не ги објавува извештаите за финансиското работење (кај организација од јавен интерес плус 300 до 3.000 евра за одговорно лице)

Проектот е финансиран од Европската Унија

Измени Сл. весник 55/2016

Член 40

(1) Регистарот води:

- регистар на здруженија и регистар на сојузи,
- регистар на фондации и
- регистар на организациони облици на странските организации.

(2) Регистрите од ставот (1) на овој член се водат ~~во пишан облик и~~ како единствена централна електронска база на податоци кои се објавуваат на веб страницата на Регистарот и се запишуваат во Регистарот на други правни лица.

(3) Формата, содржината и начинот на запишување и водење на регистрите од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за правда.

Измени Сл. весник 55/2016

Член 42

(1) Запишувањето во Регистарот се врши со пријава за запишување која се поднесува**, непосредно, по пошта или во електронска форма,** во рок од 30 дена од денот на донесувањето на актот за основање, односно одлуката на странската организација за основање на организациониот облик на странската организација во Република Македонија.

Нов став (3)

Во пријавата од став 1 на овој член, застапникот од ставот 2 на овој член ќе го наведе начинот на кој ќе комуницира со институцијата, односно дали ќе комуницира усно, во писмена форма или во електронска форма".

Ставовите (3) и (4) стануваат (4) и (5)

Измени Сл. весник 55/2016

Членот 43-а се менува и гласи:

„Доколку регистарот со решение го одбил барањето за издавање на решение, или пак не донесе решение за одбивање на барањето во рокот утврден во членот 43 став (1) од овој закон, подносителот на барањето има право на жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението на Регистарот, односно по истекот на рокот од член 43 став (1)

од овој закон до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.“

~~Член 43 – б~~

~~Против решението со кое се одбива барањето за издавање на решение, барателот има право на жалба во рок од 15 дена до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.“~~

Измени Сл. весник 55/2016 - ЈАВЕН ИНТЕРЕС

Во член 76 ставот 1 се менува и гласи:

“Здружението или фондацијата поднесува барање за добивање на статус на организација од јавен интерес непосредно, по пошта или во електронска форма, до Комисијата за организации со статус од јавен интерес. Во барањето ќе го наведе начинот на кој сака да комуницира со Комисијата, односно дали ќе комуницира усно, во писмена форма или во електронска форма.“

Ставот (3) се менува и гласи:

(3) Овластеното службено лице од Министерството за правда кое ја води постапката е должно во рок од 3 дена од денот на приемот на барањето од ставот 2 на овој член да ги побара доказите од став (2) алинеите 1, 11 и 12 на овој член од надлежниот јавен орган. “

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

(4) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите од ставот (3) на овој член е должно да ги достави бараните докази во рок од три дена од денот на приемот на барањето.“

Став (4) станува став (5).

Измени Сл. весник 55/2016 - Прекршочни одредби

По членот 95 се додава нов член 95-а, кој гласи:

„Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството за правда ако не ги побара доказите по службена должност во рокот утврден во член 76 став (3) од овој закон.

Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите ако не ги достави бараните докази во рокот утврден во член 76 став (4) од овој закон.

- **За прекршоците од ставовите 1, 2 на овој член прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.“**

Член 101 (непроменет) - Пред поднесувањето на барањето за поведување на прекршочна постапка на сторителот за прекршок ќе му се понуди порамнување *(да плати половина од 200 до 300 евра односно 300 до 3.000 евра)* од Министерството за финансии како надлежен орган за контрола на финансиското работење на организациите.

Техничка поддршка за граѓанските организации Македонска канцеларија

Проектот е финансиран од Европската Унија

РАЗМИСЛУВАЊА

- Генерално законот е во согласност со одредени добри меѓународни практики
- Не е ограничувачки од аспект на вршење на дејност
- Нема доволно етички барања и барања за интерни контроли
- Надзорот е само спомнат
- Имплементација заостанува
  - Организации каде управувањето и раководењето се кај исто лице
  - Нетранспарентност и недоволна отченост
  - Статусот на јавен интерес повеќе обврски отколку права

Техничка поддршка за
граѓанските организации
Македонска канцеларија

SIPU INTERNATIONAL
SWEDISH INSTITUTE FOR PUBLIC ADMINISTRATION

Проектот е финансиран од Европската Унија

(Службен весник на РМ бр.24/03)

Правилник (Сл.весник на РМ бр. 42/03 и 08/09)

ЗАКОН ЗА СМЕТКОВОДСТВОТО ЗА НЕПРОФИТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Македонска канцеларија на ТАКСО • Никола Парапунов 41А, • 1060 Скопје • t: +•389 2 3225 340 f: +389 2 3290 684• e-mail: info@tacso.org

FCG SIPU International AB Sweden • Ecorys International Netherland • Intrac United Kingdom
Foundation Partners for Local Development Romania • Euclid Network United Kingdom • SMART Croatia

Модифицирана основа

- Ентитетот искажува добивка од 500.000 денари пред модификации
- Ентитетот има ненаплатени побарувања од 1 милион денари и 2 милиона неплатени обврски под на 31.12.2012 година
- Износот е наплатен на:
  - 01.02.2013
  - 03.01.2013
- Обврските се платени на:
  - 01.02.2013
  - 03.01.2013

- Влијанија на билансот на успех:
  - Во варијанта да побарувањето е наплатено на 01.02 а обврската платена на 03.01 ќе искажеше помалка добивка од 2 милиони денари односно во случајот загуба од 1.500 илјада денари
  - Во варијанта да побарувањето е наплатено на 03.01 а обврската платена на 01.02 ќе искажеше поголема добивка од 2 милиони денари
  - Во варијанта да побарувањето е наплатено на 01.02 а обврската платена на 01.02 ќе искажеше поголема добивка од 1 милиони денари
  - Во варијанта да побарувањето е наплатено на 03.01 а обврската платена на 03.01 резултатот немаше да се промени

II. НАЧИН НА ВОДЕЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВОТО

Член 2

(1) Непрофитните организации во своето сметководство обезбедуваат податоци за:

1) сите видови на приходи и расходи и за состојбата и движењето на сите средства коишто ги користат, обврските и изворите на средствата;

2) користење на средствата, односно за извршувањето на актот врз чија основа се финансира редовната дејност и

3) средствата за посебни намени и за користењето на тие средства.

(2) Непрофитните организации ги обезбедуваат податоците од став (1) на овој член за секоја дејност посебно и одделно за тековното (редовното) работење.

Техничка поддршка за граѓанските организации Македонска канцеларија

Проектот е финансиран од Европската Унија

- Задолжителни книги - Член 6
- 1) Книгата за благајната
- 2) Книгата за набавки
- 3) Книгата (пописот) на капиталниот
- 4) Книгата на влезни сметки (фактури) имот
- 5) Книгата на излезни сметки (фактури)
- Не мора да се водат ако непрофитните организации со директно расчленување на ставките во главната книга ги обезбедуваат потребните податоци.

Прашања

- ЗЗФ предвидел МСС за големи организации од јавен интерес – Законот за сметководство не дава таква можност
- Модифицираната основа и можни погрешни деловни одлуки
- Третманот на донации и грантови не е јасно прецизиран

ДАНОЧНО ЗАКОНОДАВСТВО

Техничка поддршка за граѓанските организации Македонска канцеларија

Проектот е финансиран од Европската Унија

Закон за даночна постапка

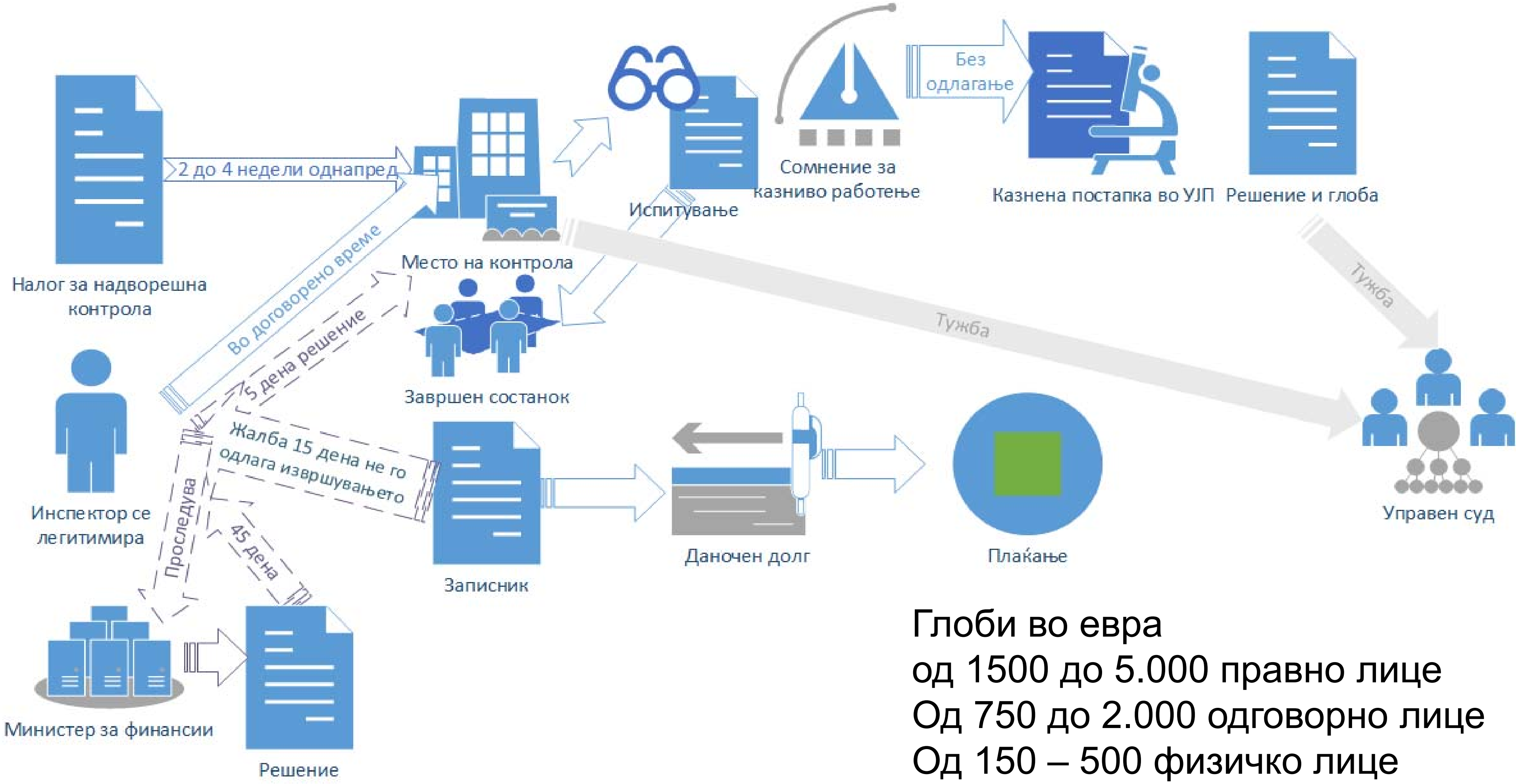

Глоби во евра
од 1500 до 5.000 правно лице
Од 750 до 2.000 одговорно лице
Од 150 – 500 физичко лице

Закон за даночна постапка

- Деловни книги и евиденции
  - Обврски за водење на деловни книги и евиденции - Член 45
  - Општи начела за водење на сметководство и евиденции - Член 46
  - Книжења и други евидентирања - Член 47
  - Рок на чување на деловни книги и евиденции

Даночни закони – влијание на граѓански сектор

- Малку специфични одредби за непрофитен сектор
- Обврзувачки согласност само врз основа на надворешна контрола
- Неможност да се намалат аконтациите за еднаш пријавен данок
- Низок праг за ДДВ
- Една сесија издвоена за даночни прашања

Техничка поддршка за граѓанските организации Македонска канцеларија

SIPU INTERNATIONAL SWEDISH INSTITUTE FOR PUBLIC ADMINISTRATION

Проектот е финансиран од Европската Унија

Зависно од активноста сите закони можат да имаат влијание

ДРУГИ ЗАКОНИ КОИ ВЛИЈААТ НА РАБОТЕЊЕТО НА ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Македонска канцеларија на ТАКСО • Никола Парапунов 41А, • 1060 Скопје • t: +•389 2 3225 340 f: +389 2 3290 684• e-mail: info@tacso.org

FCG SIPU International AB Sweden • Ecorys International Netherland • Intrac United Kingdom
Foundation Partners for Local Development Romania • Euclid Network United Kingdom • SMART Croatia

SIPU INTERNATIONAL
SWEDISH INSTITUTE FOR PUBLIC ADMINISTRATION

Проектот е финансиран од Европската Унија

Трудово законодавство – Инспекторат за труд

- Склучување работен однос за работникот:
  - Договор
  - Копија од пријавата за осигурување
- Закон за работни односи
  - Плата во паричен износ до 15 во месецот
  - Надоместоци
  - право да покрене иницијатива за стечај ако не примил плата 3 месеци последователно
  - Работно време (чл.116-131) 40 часа неделно (чл.116) до 8 часа неделно-прекувремено, а најмногу 190 часа годишно (чл.117)
  - - бонус исплата за работа над 150 часа прекувремено во текот на годината (чл.117)
  - Одмори и паузи

Трудово законодавство – Инспекторат за труд

- Закон за безбедност и здравје при работа
  - Одредбите од овој закон се применуваат во сите дејности на јавниот и приватниот сектор, за сите лица осигурени од повреда на работното место или професионалните болести според прописите за пензиското, инвалидското и здравственото осигурување и за сите други лица кои се вклучени во работните процеси.
  - до 20 вработени најмалку по еден од нив мора да биде оспособен и одреден за давање на прва помош, за гасење пожар, евакуација и спасување, а над овој број на секои дваесет вработени најмалку уште по еден
  - Претставник на работниците за безбедност и здравје при работа над 10 вработени
- Известување за започнување дејност

Државниот пазарен инспекторат

- - Закон за заштита од пушење (Сл. Весник на РМ 36/95, 70/03, 29/04, 37/05, 103/08, 140/08, 35/10),
- Законот за трговија (Сл. Весник на РМ 16/04, 128/06, 63/07, 88/08, 159/08, 20/09, 99/09, 105/09 и 115/10),
- Закон за метрологија (Сл. Весник на РМ 55/02, 84/07 и 120/09),
- -Закон за контрола на предмети од скапоцени метали (Сл. Весник на РМ 23/95 и 22/07),
- Правилник за формата и начинот на водење на евиденцијата за набавка и продажба на стоките и услугите во трговијата на големо и мало (Сл. Весник на РМ 51/04 и 89/04).

Државниот пазарен инспекторат

2. Угостителство

- Закон за угостителска дејност (Сл. весник на РМ бр.62/2004, 89/2008 и 115/2010),
- Правилник за минимално-техничките услови за вршење угостителска дејност (Сл. весник на РМ бр.16/2006),
- Правилник за категоризација на угостителските објекти(Сл. весник на РМ бр.16/2006),
- Правилник за формата и содржината на образецот на лиценцата за вршење на угостителска дејност во ноќен бар, кабаре, диско клуб и доскотека на отворено и начинот на издавање и одземање на лиценцата (Сл. весник на РМ, бр. 116/2006),
- Правилник за формата и содржината на образецот на пријавата за исполнување на МТУ и започнување со работа на објектите за вршење на угостителска дејност и содржината на образецот на пријавата за промена на МТУ за работа на угостителските објекти (Сл. Весник на РМ, бр.117/2008).

Заштита на правата од индустриска сопственост

- Законот за индустриска сопственост (,,Сл.весник на РМ,, бр.21/09).

Државниот пазарен инспекторат

Безбедност на производите

- Закон за безбедност на производите (Сл.Весник на Р.М бр.33/2006 и 63/2007),
- Законот за животна средина
- Законот за управување со отпад
- Законот за метрологија
- Закон за такса за привремен престој
- Законот за тутун и тутунски производи
- Закон за туризам

Санкции

- Едукација
- Глоба во порамнување до 2.500 евра
- Глоба во прекршочна постапка до 5.000 евра
- Забрана на вршење дејност до 30 дена

Друго

- Лични податоци
- Авторски и сродни права
- Специфични за некои дејности
- Државен Санитарен и Здравствен Инспекторат и Агенција за Храна и Ветеринарство
- Градежна инспекција
- Култура

Законот за финансиска дисциплина. СЛ. В. бр. 187/13 и бр. 201/14.

- Не се однесува на непрофитниот сектор

Прашања околу инспекцискиот надзор

-Глобите се превисоки за малите ентитети

-Толкувања на закони од инспекциите

-Најмалите престапи влечат глоби како и сериозни

-Постапките за жалби не го одлагаат извршувањето

Македонска канцеларија на ТАКСО • Никола Парапунов 41А, • 1060 Скопје • t: +•389 2 3225 340 f: +389 2 3290 684• e-mail: info@tacso.org